

20 wywiadów
na
20-lecie PKA

20
PKA

Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej – zadania, obowiązki i misja

Wywiad
z Arturem Gawryszewskim
Dyrektorem Biura
Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Jak kształtowała się rola Biura PKA na przestrzeni 20 lat działalności PKA?

Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej odgrywa kluczową rolę w procesie zapewnienia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce. W pierwszych latach swojej działalności Biuro PKA było głównie odpowiedzialne za wsparcie logistyczne i organizacyjne Komisji. W tym czasie Polska Komisja Akredytacyjna koncentrowała się na tworzeniu ram prawnych i procedur procesu akredytacji. Następnie, na etapie rozwinięcia działalności, Biuro PKA zaczęło odgrywać bardziej aktywną rolę w procesie akredytacji, angażując się w przygotowanie i analizę dokumentacji niezbędnej do oceny jakości programów studiów. W tym okresie PKA zaczęła również współpracować z międzynarodowymi organizacjami zajmującymi się jakością kształcenia wyższego.

Z biegiem czasu, Biuro PKA stało się centralnym punktem koordynacji działań Komisji. Podejmowało się organizacji szkoleń dla ekspertów zespołów oceniających oraz uczelni, a także monitorowania zmian w europejskich standardach i wytycznych dotyczących zapewnienia jakości kształcenia. W odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie rynku pracy i globalne trendy w edukacji, Biuro PKA zaangażowało się w rozwijanie nowych narzędzi i metod oceny jakości kształcenia.

Współpraca z zagranicznymi agencjami akredytacyjnymi stała się bardziej intensywna, co przyczyniło się do uznania PKA jako instytucji globalnie rozpoznawalnej i uznanej na arenie międzynarodowej.

W obliczu globalnych wyzwań, takich jak pandemia COVID-19, Biuro PKA dostosowało swoje działania do nowego środowiska, promując zdalne metody oceny oraz wprowadzając nowe technologie w proces akredytacji. Rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 na całym świecie stało się asumptem do zmian również w Biurze Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w wyniku których innowacyjne modele zarządzania oparte na pracy zdalnej przestały być postrzegane jedynie jako narzędzie pomocnicze, a stały się normą w codziennym funkcjonowaniu. Zarówno polskie, jak i inne europejskie uczelnie zastąpiły tradycyjny model uczenia i nauczania metodami i technikami kształcenia na odległość. Komisja kieruje się nadrzędną wartością, jaką jest dobro społeczne, dlatego też działając w duchu odpowiedzialności i profesjonalizmu, już na etapie projektowania harmonogramu wdrażania oceny zdalnej zaplanowano przeprowadzenie ewaluacji nowej formuły wizytacji. W związku z tym, dążąc do realizacji swojej misji, a także zdobywając cenne doświadczenie z sytuacji, która nieoczekiwanie zmieniła funkcjonowanie wielu aspektów życia społecznego, przeprowadzono badanie służące doskonaleniu procedury oceny, a także wypracowaniu rekomendacji na przyszłość.

Reasumując, Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej odgrywało kluczową rolę w kształtowaniu polskiego systemu zapewnienia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym przez ostatnie 20 lat. Jego działania przyczyniły się do podniesienia standardów jakości kształcenia w Polsce i uznania polskiego systemu akredytacji na arenie międzynarodowej.

Jakie były punkty zwrotne w działalności Biura PKA, które wpłynęły na jego profesjonalizację i efektywność?

Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej odgrywa znaczącą rolę w systemie zapewniania jakości kształcenia szkolnictwa wyższego w Polsce. W historii Biura było wiele punktów zwrotnych, jednakże te które wpłynęły na jego profesjonalizację i efektywność to wprowadzenie jasnych i przejrzystych kryteriów oceny jakości kształcenia, regularne szkolenia dla personelu Biura, które pomogły w utrzymaniu wysokiego poziomu wiedzy i kompetencji w zakresie szkolnictwa wyższego, współpraca międzynarodowa z organizacjami zajmującymi się jakością szkolnictwa wyższego, takimi jak ENQA (*European Association for Quality Assurance in Higher Education*), która pozwoliła na wymianę doświadczeń i wiedzy, co z kolei przyczyniło się do podniesienia standardów, ale także adaptacja ESG przez Polskę.

Kolejnym punktem zwrotnym była pandemia COVID-19, która przyspieszyła transformację cyfrową Biura PKA.

Poprzez wprowadzenie nowoczesnych narzędzi informatycznych i baz danych, ułatwiających zarządzanie informacjami, proces przeprowadzania ocen oraz opiniowania wniosków przyspieszył, a co za tym idzie zwiększyła się efektywność pracy całego Biura.

Nie możemy także zapominać o feedbacku od Uczelni – dzięki gromadzeniu informacji zwrotnych, Biuro stale doskonali swoje procedury i dostosowuje je do zmieniających się regulacji prawnych.

Warto jednocześnie zaznaczyć, że każdy z tych punktów w różnym stopniu wpłynął na działalność Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej (w zależności od okoliczności i kontekstu), niemniej jednak, te ogólne trendy i inicjatywy łącznie przyczyniły i nadal przyczyniają się do zwiększania profesjonalizmu i efektywności Biura.

Jak pracę Biura PKA zmieniła pandemia COVID-19? I czy wpłynie ona na rozwój Biura PKA?

Pandemia COVID-19 wpłynęła na wiele aspektów funkcjonowania instytucji na całym świecie, a Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie było wyjątkiem. Za sprawą pandemii COVID-19 Biuro PKA zweryfikowało niemal wszystkie swoje procedury. Jako kluczowe zmiany jakie zaszły w kontekście działalności Biura, to:

Prowadzenie zdalnych ocen programowych

Ze względu na ograniczenia w podróżowaniu i ryzyko rozprzestrzeniania się wirusa SARS-CoV-2, tradycyjne wizyty zespołów oceniających na uczelniach zostały zastąpione ocenami prowadzonymi w trybie zdalnym. Oznaczało to, że zespoły PKA przeprowadzały wizyty wirtualnie, korzystając z narzędzi umożliwiających komunikowanie na odległość takich jak np.: MS Teams czy SharePoint.

Digitalizacja procesów

Zintensyfikowaliśmy prace nad digitalizacją naszych procesów. Wprowadzenie systemów do elektronicznego przetwarzania dokumentacji, zarządzania danymi i komunikowania się na odległość stało się priorytetem i z sukcesem jest wykorzystywane nawet po zniesieniu stanu zagrożenia epidemicznego w Polsce.

Szkolenia online

Tradycyjne szkolenia dla Członków i Ekspertów PKA oraz uczelni zostały przeniesione do przestrzeni wirtualnej. Korzystanie z platform umożliwiających prowadzenie webinarów pozwoliło na kontynuowanie działalności szkoleniowej pomimo istniejących ograniczeń.

Elastyczność i adaptacja

Biuro PKA musiało wykazać się dużą elastycznością w dostosowywaniu się do zmieniających się wytycznych oraz sytuacji epidemicznej. Częste aktualizacje procedur i metod oceny były konieczne w obliczu niepewnych czasów.

Wzmocniona komunikacja

Zwiększyliśmy częstotliwość komunikacji z uczelniami oraz Członkami i Ekspertami PKA, aby zapewnić komfort współpracy ze wszystkimi interesariuszami, płynność realizowanych procedur oraz zagwarantować jasność obowiązujących zasad.

Jeśli natomiast mowa o wpływie pandemii na przyszły rozwój Biura PKA, podkreślę chociażby: inwestycję w nowe technologie, umożliwienie przeprowadzania ocen programowych w trybie mieszanym (hybrydowym), utrzymywanie kontaktów w gronie międzynarodowym oraz – co najważniejsze – przygotowanie na ewentualne przyszłe kryzysy.

Reasumując, pandemia COVID-19 przyniosła wiele wyzwań dla Biura PKA, ale także stała się katalizatorem dla innowacji i zmian. Wprowadzone podczas pandemii rozwiązania stały się elementem bieżącej działalności Biura, a także stawiają przed jego pracownikami nowe możliwości.

Jakie wyzwania stoją aktualnie przed Biurem PKA? Z jakich wzorców powinno czerpać Biuro Komisji?

Aktualne wyzwania stojące przed Biurem Polskiej Komisji Akredytacyjnej to m.in. adaptacja do nowych realiów technologicznych, współpraca międzynarodowa, zmieniające się potrzeby rynku pracy, dostosowanie się do nowych regulacji prawnych oraz zapewnienie jakości kształcenia w zróżnicowanym środowisku edukacyjnym.

Chcąc sprostać tym wymaganiom, Biuro PKA może korzystać np. z modeli międzynarodowych. Wzorowanie się na najlepszych praktykach międzynarodowych agencji akredytacyjnych jest na pewno możliwością, z której Biuro Komisji może i powinno korzystać. Kolejnym wzorcem są sukcesy krajowe, czyli analiza dobrych praktyk instytucji zajmujących się szkolnictwem wyższym w Polsce.

Myśląc o wyzwaniach i wzorcach, chciałabym także podkreślić, że wszelkie przyszłe działania powinny odbywać się z poszanowaniem przyświecających naszej instytucji wartości i zasad etyki,

przy poszanowaniu owocnej współpracy ze środowiskami pracodawców i studentów, która została wypracowana przez minione lata, a także przy uwzględnieniu innowacji technologicznych, na które należy patrzeć w kontekście rozwoju i szansy, nie zaś zagrożenia.

Podsumowując, Biuro PKA stoi przed wieloma wyzwaniami, ale czerpanie z odpowiednich wzorców i wypracowanych *best practices* może pomóc w skutecznym pokonywaniu ewentualnych przeszkód i kontynuacji zapewniania wysokiej jakości kształcenia wyższego w Polsce.

Czym z perspektywy Pana Dyrektora wyróżnia się Biuro PKA na tle podobnych jednostek działających w innych krajach?

Opierając się na mojej wiedzy, mogę podać kilka cech, które wyróżniają Biuro Polskiej Komisji Akredytacyjnej na tle podobnych jednostek działających w innych krajach. Te cechy to:

Długoletnie doświadczenie

Biuro PKA prowadzi aktywną działalność od wielu lat, co sprawia, że posiada bogate doświadczenie w zakresie oceny jakości kształcenia wyższego w Polsce. Długoletnia historia, powiązana z nastawieniem na stały rozwój oraz elastycznością, dzięki której skutecznie dostosowuje się do zmieniających się realiów w przestrzeni edukacyjnej stały się atutem Biura PKA.

Szeroka współpraca międzynarodowa

Biuro PKA aktywnie uczestniczy w międzynarodowych inicjatywach i gremiach zajmujących się jakością kształcenia, co pozwala na skuteczną wymianę doświadczeń i czerpanie najlepszych praktyk w gronie partnerskich agencji z różnych krajów.

Zaangażowanie różnych grup ekspertów

Polska Komisja Akredytacyjna działa poprzez zespoły eksperckie, w skład których wchodzi reprezentanci różnych dziedzin nauki i sztuki oraz grup społecznych (eksperci z grona nauczycieli akademickich, z grona pracodawców i z grona studentów), co pozwala na wielowymiarową ocenę programów studiów.

Transparentność działania

Biuro PKA dąży do maksymalnej przejrzystości swoich działań, publikując wyniki ocen i opinii w sprawie wniosków, udostępniając wszelkie procedury, kryteria oraz sprawozdania ze swojej działalności.

Innowacyjność w podejściu

Biuro PKA nieustannie poszukuje nowych metod i narzędzi pracy, dostosowując się do dynamicznie zmieniającego się środowiska edukacyjnego.

Silne zakorzenienie w polskim systemie edukacyjnym

Dzięki bliskiej współpracy z uczelniami, przedstawicielami ministerstwa właściwego do spraw nauki i szkolnictwa wyższego oraz innymi instytucjami działającymi w sektorze szkolnictwa wyższego, Biuro PKA ma głębokie zrozumienie specyfiki polskiego systemu szkolnictwa.

Każdy kraj posiada pewne specyficzne warunki i wyzwania w zakresie zapewniania kształcenia wyższego, dlatego trudno jest porównywać jednostki akredytacyjne z różnych części Europy, czy świata. Niemniej jednak, wskazane wyżej cechy mogą być wyznacznikami wysokiej jakości w zakresie zapewniania obsługi agencji akredytacyjnej, które gwarantuje Biuro PKA.

Co jest największą siłą Biura PKA?

Pozwolę sobie zmienić to pytanie na: KTO jest największą siłą Biura PKA? Bezspornie są to pracownicy.

Pracownicy są wyznacznikiem wartości i jakości pracy tej instytucji. Są to osoby odpowiedzialne za organizację, koordynację i wsparcie procesów akredytacyjnych, a także za współpracę z podmiotami krajowymi i zagranicznymi w zakresie zapewniania jakości edukacji.

Kadra Biura PKA składa się z ekspertów w dziedzinie edukacji wyższej, którzy uczestniczą w szkoleniach i warsztatach, aby stale podtrzymywać i rozwijać swoje kompetencje. Dzięki ich zaangażowaniu i profesjonalizmowi Polska Komisja Akredytacyjna może skutecznie oceniać programy studiów oraz uczelnie pod kątem jakości kształcenia, co przyczynia się do podnoszenia standardów edukacyjnych w naszym kraju. Współpraca z różnymi instytucjami oraz ekspertami z kraju i zagranicy pozwala pracownikom Biura PKA na ciągłe monitorowanie i analizowanie trendów w sektorze szkolnictwa wyższego, co przekłada się na aktualność i trafność prowadzonych przez nich działań.

Pracownicy są największą siłą Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej z kilku kluczowych powodów:

Wysokie kwalifikacje i stabilizacja

Pracownicy Biura PKA posiadają dogłębną wiedzę i bogate doświadczenie w zakresie szkolnictwa wyższego. Wśród pracowników Biura dominują osoby, których staż pracy oscyluje wokół 10/15 lat zatrudnienia w tym samym miejscu pracy, co spowodowało, że osoby te stały się ekspertami na stanowiskach, które zajmują. Osoby te gwarantują stabilizację i są zapewnieniem utrzymania procesów, które wypracowali, modyfikowali i stale pracują nad ich udoskonaleniem.

Zaangażowanie w misję

Pracownicy Biura PKA są zaangażowani w misję zapewniania jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce. Dzięki temu, działania Biura są skierowane na ciągłe doskonalenie i podnoszenie standardów edukacyjnych.

Zdolność do adaptacji

Sektor szkolnictwa wyższego jest dynamicznie zmieniającym się środowiskiem. Pracownicy Biura wykazują zdolność do dostosowywania się do nowych oczekiwań i wyzwań, a także nieuniknionych zmian w zakresie technologii i trendów w edukacji XXI wieku.

Współpraca i komunikacja

Efektywna komunikacja i współpraca między pracownikami a Członkami Komisji i Ekspertami PKA umożliwiają sprawną realizację zadań, wymianę doświadczeń i wiedzy, co przekłada się na sukces całej organizacji.

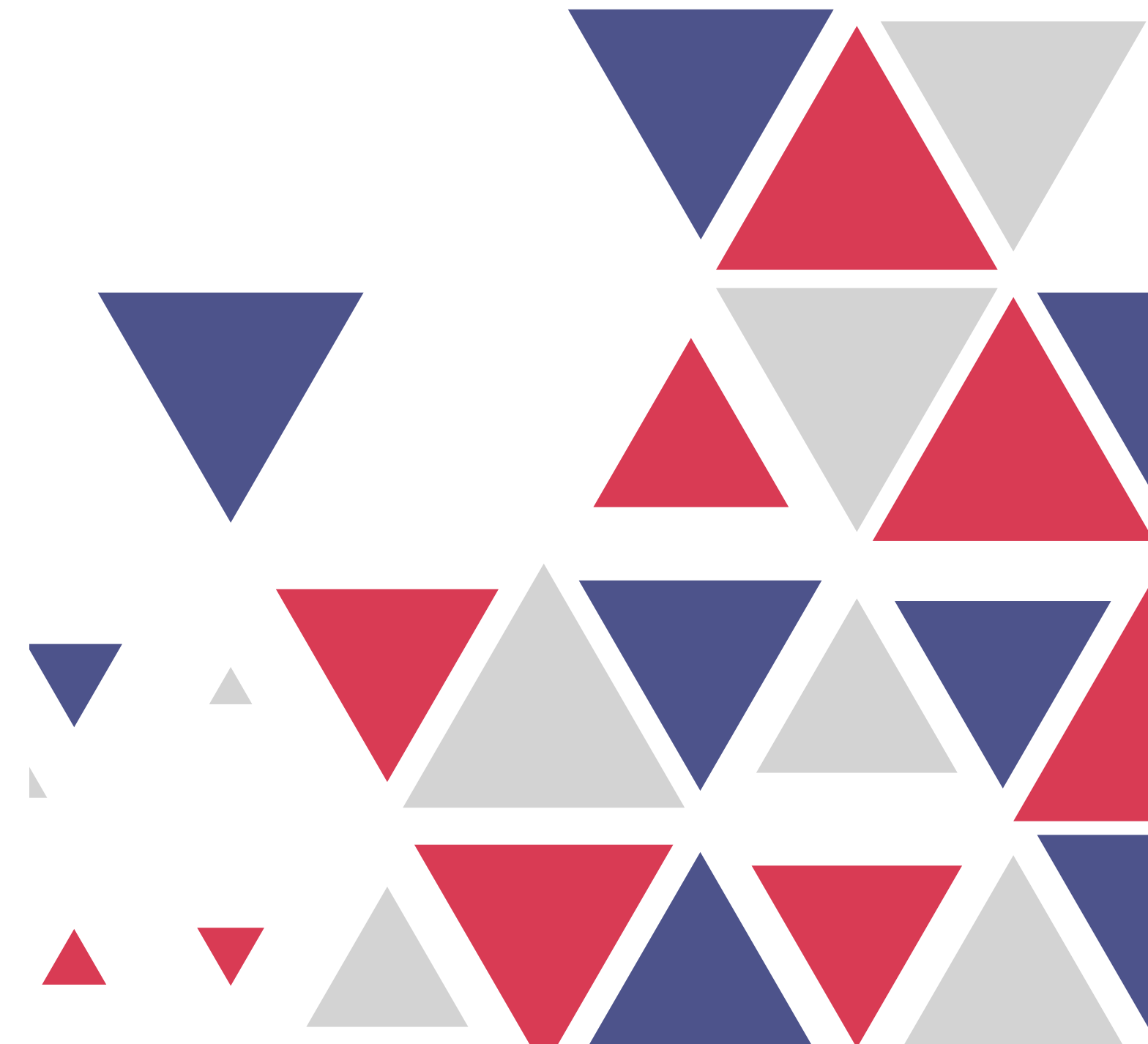
Nieustanne doskonalenie

Pracownicy Biura PKA angażują się w szkolenia, warsztaty i konferencje, co pozwala na ciągłe poszerzanie wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy agencji akredytacyjnej.

Chciałbym więc podkreślić, że pracownicy są sercem Biura i skarbnicą wiedzy o Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ich wiedza, doświadczenie, zaangażowanie i zdolność do współpracy są kluczem do sprawnego funkcjonowania Komisji, a co za tym idzie skutecznego zapewnienia jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce.

Gdyby miał Pan Dyrektor opisać Biuro Komisji w 5 słowach – jakie byłyby to słowa i dlaczego?

To bardzo trudne pytanie, ponieważ chciałbym użyć tylu słów, ile osób wchodzi w skład naszego zespołu – tylko wtedy moglibyśmy nakreślić rzetelny obraz Biura PKA. Każda osoba to indywidualna historia, inne umiejętności oraz odrębna rola w naszym zespole. Spróbuję opisać Biuro właśnie jako Zespół, jako instytucję.

Zatem Biuro PKA to:

Ludzie

Pracownicy Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej są niezwykle zaangażowani, kompetentni i profesjonalni w swojej pracy. Stoją zwykle „za plecami” Komisji, stanowią jej wsparcie i gwarantują ciągłość działania. Ale należy podkreślić, że to właśnie te osoby każdego dnia przyczyniają się do podnoszenia standardów jakości kształcenia w Polsce. Szczególnie warto docenić ich nieustające dążenie do doskonałości, zaangażowanie w rozwój oraz niezachwianą determinację w podejmowaniu trudnych decyzji. Chciałbym przekazać wielkie podziękowania dla wszystkich pracowników za ich nieoceniony wkład w tworzenie systemu zapewniania jakości szkolnictwa wyższego w Polsce.

Profesjonalizm

Profesjonalizm Biura PKA można ocenić na kilku poziomach: opracowanych procedur i obowiązujących kryteriów, wypracowanej na przestrzeni ostatnich lat współpracy krajowej i międzynarodowej, starannie prowadzonej komunikacji z otoczeniem, nieustannej poprawie i elastycznemu podejściu do nowych wyzwań oraz transparentności działań (m.in. poprzez publikację statystyk i raportów z działalności Biura), która ma na celu budowanie zaufania i wiarygodności.

Wsparcie

Kluczową rolą Biura jest wspieranie działań Polskiej Komisji Akredytacyjnej, która jest instytucją odpowiedzialną za zapewnianie jakości kształcenia w Polsce. Wsparcie Biura wyraża się poprzez:

- Przygotowanie i koordynację ocen oraz opinii w sprawie wniosków o utworzenie kierunku studiów – Biuro PKA pomaga w organizacji i koordynacji oceny jakości kształcenia

prowadzonych przez Komisję. Obejmuje to zarówno przygotowanie niezbędnych dokumentów, harmonogramów wizytacji, koordynację pracy zespołów oceniających czy wsparcie zespołów dziedzinowych przy recenzowaniu wniosków o nadanie uprawnień.

- Wsparcie administracyjne i organizacyjne – Biuro zapewnia bieżące wsparcie administracyjne, logistyczne i organizacyjne dla członków Komisji oraz zespołów eksperckich, włączając w to przygotowanie materiałów, zarządzanie dokumentacją, organizację spotkań i komunikację między wszystkimi zainteresowanymi stronami.
- Komunikacja z uczelniami – Biuro pełni rolę pośrednika między Polską Komisją Akredytacyjną a instytucjami szkolnictwa wyższego. Odpowiada za komunikację dotyczącą procedur akredytacyjnych, zbieranie dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia ocen, opiniowania wniosków, a także za udzielanie odpowiedzi na pytania i wątpliwości pojawiające się po stronie uczelni.
- Analiza i raportowanie - pracownicy Biura uczestniczą w analizie danych związanych z procedurami realizowanymi przez PKA, pomagają w przygotowywaniu raportów i rekomendacji dla Komisji, a także dokonują ewaluacji procesów realizowanych przez PKA.
- Szkolenia i rozwój - Biuro odpowiada za organizację szkoleń dla Członków Komisji i Ekspertów PKA, aby zapewnić odpowiedni dostęp do wiedzy oraz znajomości obowiązujących procedur oraz przepisów.
- Współpraca międzynarodowa – Biuro bierze czynny udział przy organizacji spotkań, webinarów i projektów realizowanych we współpracy z partnerami z zagranicy, a także na bieżąco komunikuje się z podobnymi jednostkami wspierającymi prace agencji z innych krajów.

Organizacja

Biuro zajmuje się organizacją i dokumentacją posiedzeń Komisji, zespołów dziedzinowych, a także prowadzeniem dokumentacji związanej z realizacją: ustaleń podjętych podczas posiedzeń tych gremiów, prowadzonych ocen programowych czy wydawanych opinii w sprawie utworzenia nowych kierunków studiów. To działanie, które ma charakter kompleksowy i przybiera różne formy, co gwarantuje pełną obsługę działań podejmowanych przez Komisję.

Ewaluacja

Ewaluacja Biura Polskiej Komisji Akredytacyjnej może odnosić się do różnych aspektów jego działalności, takich jak efektywność, jakość pracy, stosowane procedury czy komunikacja z uczelniami i innymi podmiotami. Biuro prowadzi ewaluację poprzez precyzyjne określenie celów, zbieranie i analizę danych, formułowanie wniosków i rekomendacji, komunikację wyników, implementowanie zmian oraz stały monitoring.

W mojej ocenie te pięć słów określa jak istotną rolę pełni Biuro, wspierając codzienne działania Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w zapewnianiu jakości kształcenia w szkolnictwie wyższym w Polsce.

Warszawa, 2023 r.

**20 wywiadów
na
20-lecie PKA**